

Laidiens: **01.12.2017., Nr. 238**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2017/238.8**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 704

Rīgā 2017. gada 28. novembrī (prot. Nr. 59 32. §)

Prasības transportlīdzekļu braukšanas ātruma kontroles mērierīcēm

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par mērījumu vienotību"
6. panta otro daļu*

1. Noteikumi nosaka metroloģiskās prasības valsts metroloģiskajai kontrolei pakļautajām transportlīdzekļu braukšanas ātruma kontroles mērierīcēm (turpmāk – ātruma mērierīce).
2. Noteikumos lietoti šādi termini:
 - 2.1. automātiska ātruma mērierīce – ātruma mērierīce, kas veic mērījumus bez operatora līdzdalības un ir aprīkota ar dokumentēšanas ierīci;
 - 2.2. Doplera mērierīce – ātruma mērierīce, kurā ātruma noteikšanai tiek izmantots uz mērķa transportlīdzekli raidīto un no tā atstaroto mikroviļņu signāls (Doplera efekts);
 - 2.3. kosinusa kļūda – mērījumu kļūda, kura veidojas, ātruma mērierīces mērījumu asij novirzoties no transportlīdzekļa kustības virziena noteiktā leņķī pret plakni;
 - 2.4. lāzera mērierīce – ātruma mērierīce, kurā tiek izmantots no mērķa transportlīdzekļa atstaroto infrasarkanās gaismas impulsu ātrums;
 - 2.5. mērķa transportlīdzeklis – transportlīdzeklis, kura ātrumu mēra ar ātruma mērierīci;
 - 2.6. mērījumu ass – iedomāta līnija, pa kuru ātruma mērierīce mēra transportlīdzekļa braukšanas ātrumu;
 - 2.7. manuālā ātruma mērierīce – ātruma mērierīce, kas veic mērījumus tikai ar operatora līdzdalību;
 - 2.8. ekspluatācijas nosacījumi – šo noteikumu 8. punktā minētie ātruma mērierīces lietošanas nosacījumi;
 - 2.9. operators – persona, kas lieto ātruma mērierīci transportlīdzekļu braukšanas ātruma mērījumu veikšanai;
 - 2.10. traucējums – ietekmējošais lielums, kura vērtības neiekļaujas ātruma mērierīces ekspluatācijas nosacījumos. Ietekmējošo lielumu uzskata par traucējumu, ja tas nav norādīts ekspluatācijas nosacījumos.
3. Ātruma mērierīce, kas atbilst piemērojamo standartu vai to daļu prasībām (turpmāk – piemērojamie standarti) vai Starptautiskās reglamentētās metroloģijas organizācijas dokumentu vai to daļu (turpmāk – piemērojamie dokumenti) prasībām, uzskatāma par atbilstošu tām šajos noteikumos minētajām prasībām, kuras aptver šie standarti vai dokumenti.

4. Nacionālā standartizācijas institūcija publicē savā tīmekļvietnē piemērojamo standartu sarakstu, bet Nacionālā metroloģijas institūcija – to dokumentu sarakstu, kurus var piemērot šo noteikumu prasību izpildei.

5. Ātruma mērierīce, kas ir ražota vai laista tirgū kādā Eiropas Savienības dalībvalstī, Turcijā vai kādā Eiropas Ekonomikas zonas valstī un atbilst attiecīgās valsts tiesiskajam regulējumam, kas nodrošina līdzvērtīgu šo noteikumu prasību līmeni, ir uzskatāma par atbilstošu šo noteikumu prasībām.

6. Ātruma mērierīce nodrošina atbilstošu metroloģiskās drošības līmeni, lai iesaistītās puses varētu uzticēties mērījumu rezultātiem, un tos konstruē un ražo atbilstoši augstām kvalitātes prasībām, ņemot vērā mērīšanas tehnoloģiju un datu drošumu.

7. Ātruma mērierīces mērījumu maksimālā kļūda situācijās, kad tiek ievēroti noteiktie ekspluatācijas nosacījumi un netiek konstatēti traucējumi, nepārsniedz šādas vērtības:

7.1. ātruma mērierīces tipa apstiprināšanā:

7.1.1. ± 1 km/h, ja mērķa transportlīdzekļa ātrums nepārsniedz 100 km/h;

7.1.2. ± 1 % no mērķa transportlīdzekļa ātruma, ja mērķa transportlīdzekļa ātrums pārsniedz 100 km/h;

7.2. ātruma mērierīces pirmreizējā verificēšanā:

7.2.1. ± 3 km/h, ja mērķa transportlīdzekļa ātrums nepārsniedz 100 km/h;

7.2.2. ± 3 % no mērķa transportlīdzekļa ātruma, ja mērķa transportlīdzekļa ātrums pārsniedz 100 km/h.

8. Ražotājs norāda vismaz šādus ātruma mērierīcei noteiktos ekspluatācijas nosacījumus:

8.1. mērāmo lielumu diapazonu – ātruma mērierīce nodrošina mērķa transportlīdzekļa ātruma fiksēšanu diapazonā no vismaz 20 km/h līdz ne mazāk kā 200 km/h;

8.2. ekspluatācijas temperatūras diapazonu:

8.2.1. manuālās ātruma mērierīces minimālais ekspluatācijas temperatūras diapazons ir no 0 °C līdz +40 °C;

8.2.2. pārējo ātruma mērierīču minimālais ekspluatācijas temperatūras diapazons ir no –10 °C līdz +40 °C;

8.3. klimatiskās, mehāniskās un elektromagnētiskās vides kategorijas, kurās ātruma mērierīce izmantojama;

8.4. ātruma mērierīces energoapgādes avota spriegumu un strāvas frekvenci.

9. Klimatisko vidi iedala šādās kategorijās atkarībā no iespējamo ietekmējošo lielumu (mitrums un ūdens) intensitātes:

9.1. H1 klase – piemēro ātruma mērierīcēm, kuras izmanto slēgtās vietās, kas pasargātas no laikapstākļu iedarbības, un kurās tiek kontrolēta gaisa temperatūra, bet netiek kontrolēts gaisa mitrums – ātruma mērierīces nav pakļautas kondensācijas mitrumam, nokrišņiem vai apledojumam;

9.2. H2 klase – piemēro ātruma mērierīcēm, kuras izmanto slēgtās vietās, kas pasargātas no laikapstākļu iedarbības, bet kurās mikroklimats netiek kontrolēts – ātruma mērierīces var tikt pakļautas kondensācijas mitrumam no mitruma avotiem, kas nav saistīti ar nokrišņiem, vai apledojumam;

9.3. H3 klase – piemēro ātruma mērierīcēm, kuras izmanto atklātos āra apstākļos.

10. Mehānisko vidi iedala šādās kategorijās atkarībā no iespējamo ietekmējošo lielumu (vibrācijas un mehānisko triecienu) intensitātes:

10.1. M1 klase – piemēro ātruma mērierīcēm, kuras lieto vietās ar zemas intensitātes vibrācijas un trieciena iedarbību;

10.2. M2 klase – piemēro ātruma mērierīcēm, kuras lieto vietās ar ievērojamu vai augsta līmeņa vibrācijas un trieciena iedarbību. M2 klasi piemēro ātruma mērierīcēm, ar kurām mēra ātrumu no nekustīga punkta;

10.3. M3 klase – piemēro ātruma mērierīcēm, kuras lieto vietās ar augsta un ļoti augsta līmeņa vibrācijas un trieciena iedarbību. M3 klasi piemēro transportlīdzekļos uzstādītajām ātruma mērierīcēm, ar kurām mēra ātrumu no kustīga punkta.

11. Ātruma mērierīce atbilst normatīvajiem aktiem par radioiekārtu atbilstības novērtēšanu, piedāvāšanu tirgū, uzstādīšanu un lietošanu.

12. Ātruma mērierīces rādījumiem jāiekļaujas šo noteikumu 7. punktā noteiktajās robežās, ja pastāv šādas energoapgādes avota sprieguma nominālo vērtību izmaiņas:

12.1. diapazonā no 90 % līdz 120 % no maiņstrāvas vai līdzstrāvas sprieguma nominālās vērtības – mērierīcei ar ārējo energoapgādes avotu;

12.2. diapazonā no 90 % līdz 100 % no sprieguma nominālās vērtības – mērierīcei ar iekšējo energoapgādes avotu.

13. Ātruma mērierīce nodrošina, ka secīgi veikti viena un tā paša mērāmā lieluma mērījumu rezultāti ir identiski, ja mērīšanas nosacījumi nav mainījušies.

14. Ātruma mērierīces ir aprīkotas ar automātisku paškontroles sistēmu, kura kontrolē ātruma mērierīces funkciju darbību. Ātruma mērierīces paškontroles sistēma nodrošina iestatījuma datu (programmatūras un konfigurācijas parametru) un datu saglabāšanai paredzētās atmiņas krātuves automātisku pārbaudi. Ja paškontroles pārbaudē tiek konstatēta kļūda, kas var ietekmēt ātruma mērierīces darbību, mērījumu veikšana tiek automātiski pārtraukta. Paškontroles pārbaudes tiek veiktas ikreiz, ieslēdzot ātruma mērierīci. Automātiskajām ātruma mērierīcēm to darbības laikā paškontroles pārbaudes tiek veiktas periodiski vismaz vienu reizi 24 stundās.

15. Ja ātruma mērierīce ir pakļauta traucējumu iedarbībai, tās paškontroles sistēma automātiski pārtrauc mērījumu veikšanu. Mērījumu veikšana tiek atsākta automātiski, izbeidzoties traucējumu iedarbībai un pēc paškontroles sistēmas testa pārbaudes pabeigšanas.

16. Ātruma mērierīces izgatavo, ievērojot šādas prasības:

16.1. ātruma mērierīce nodrošina metroloģisko raksturlielumu atbilstošu stabilitāti ražotāja noteiktā laikposmā, ja tiek ievēroti ražotāja norādījumi par tās uzstādīšanu, uzturēšanu un lietošanu;

16.2. ātruma mērierīcei nepiemīt īpašības, kas veicina tās negodīgu izmantošanu;

16.3. ātruma mērierīces nejaušas un nepareizas izmantošanas iespēja ir samazināta līdz minimumam;

16.4. ātruma mērierīces konstrukcija nodrošina iespēju veikt nacionālo pirmreizējo verificēšanu, kā arī tās turpmāku verificēšanu ekspluatācijas laikā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par mērīšanas līdzekļu metroloģisko kontroli. Ja tas nepieciešams verificēšanai, ātruma mērierīci aprīko ar speciālām iekārtām vai programmnodrošinājumu;

16.5. ātruma mērierīci izgatavo, iespēju robežās samazinot defektu iedarbību, kas varētu izraisīt neprecīzu mērīšanas rezultātu, ja vien šāda defekta klātbūtne nav acīmredzama;

16.6. ātruma mērierīce ir piemērota tai paredzētajai lietošanai;